Rok II. Gniezno 15. Marca 1890. Nr. 3.

POLECENIA

KSIĘGARSKIE I KUPIECKIE

dla Duchowieństwa archidyecezyi Gnieźnieńsko-Poznańskiej, dyecezyi Chełmińskiej i Wrocławskiej.

„POLECENIA“ wychodzą 15. każdego miesiąca z przesyłką bezpłatną do wszystkich Księży powyższych dyecezyi.

Ogłoszenia należy przesyłać najpóźniej do 25. każdego miesiąca do ekspedycyi „POLECEŃ“ (księgarni J. B. Langiego) w Gnieźnie.

Cena wiersza jednołamowego 25 fen. Przy kilkorazowem powtórzeniu ogłoszenia udziela się odpowiedniego rabatu.

NOWOŚCI LITERACKIE.

— Kazania pasyjne, miane w kościele kaliskim św. Mikołaja przez **Ks. Jana Chyliczkowskiego.** Warszawa (druk Fr. Czerwińskiego) 1890, str. 127. Cena: 50 kop.

— Domowe wychowanie młodzieży. Błędy w wychowaniu i środki naprawy, przez **J. D.** Warszawa (druk Fr. Czerwińskiego) 1890, str. 48. 30 kop.

— Kazania o męce Pańskiej i nauki przygodne przez **Ks. Isaaka M. Isakowicza,** arcyb. metr. orm. We Lwowie 1890. Trzecie wydanie. Nakładem W. Manieckiego. Cena: 3 zł.

Kazania te złotoustego Arcypasterza naszych braci Ormian znane są ezcig. Duchowieństwu, dla tego bliżej o nich rozpisywać się nie mamy potrzeby. Wyszły bowiem po raz pierwszy jeszcze r. 1857, następnie r. 1875, a obecnie, na ogólne życzenie tak kapłanów jak i pobożnych świeckich, opuściły po raz trzeci prasę. W nowej tej edycyi pomieszczonych zostało 7 kazań o Męce Pańskiej, nadto 10 kazań przygodnych, miewanych przez dost. Autora jeszcze w Stanisławowie, za czasów swoich wikaryuszowskich, a w końcu mieści się druga serya kazań pasyjnych, osnutych po części na tle nauk słynnego niegdyś kaznodziei wiedeńskiego ś. p. Ks. J. Em. Veitha, a po części samodzielnie opracowanych. Te ostatnie także w swoim czasie ogłosił był drukiem ś. p. Wład. Jaworski, księgarz. Tak pierwsze jak drugie zupełnie były wyczerpane.

Nową tą edycyą stało się tedy zadość odczuwanej od dawna potrzebie. (Bonus Pastor 1890, Nr. 4).

— **Listy Ks. Zygmunta Goliana.** Kraków 1890. Nakładem księgarni St. Krzyżanowskiego. 1 złr. 50 ct.

Miłym upominkiem obdarzył literaturę naszą kościelną wydawca listów ś. p. Ks. Goliana, pisanych poufnie do jednej z córek duchownych (od r. 1861—1885). Korespondencye te — prócz gęsto rozrzuconych myśli i uwag o bieżących sprawach, tak prywatnych jak publicznych, oraz znamienitszych osobach i pismach, a także zdań pięknych, wyłonionych z serca, w świetle Bożem na wszystko patrzeć umiejącego, wypełniają kwestye przeważnie z zakresu życia duchownego. I wystarczy tym iście złotym przypatrzeć się okruchom, by poznać ex ungue leonem, i śmiele módz orzec, iż znakomity kaznodzieja, nie mniej znakomitym był mistrzem duchownym. Wiele tu trudniejszych pytań z życia wewnętrznego jasno rozświeconych, przebija się z nich zwłaszcza ów duchowny artyzm w rozróżnianiu działań z pobudek szlachetnych, lecz czysto naturalnych, a znów nadnaturalnych. Autor tych listów wydobył też na wierzch wiele ciemnych, ukrytych działań wnętrza duszy i wystawił je na ożywcze działanie łaski; wyrobionemu duchownie, a bystremu oku Ks. Goliana widnieją owe tak często niedostrzegane granice między złudzeniem a cnotą, pozorem i prawdą; w kilku miejscach zadziwia on zręcznem pobiciem argumentów mądrości świata, a usilnem dążeniem do najrychlejszego i całkowitego wyzwolenia duszy ze złudzeń miłości świata i swego ja. Zamiarem autora „Listów“, jako spowiednika, było, związać duszę co prędzej słodkiemi węzły Jezusowej miłości, ale bez mglistej i wybujałej egzaltacyi. Przeciwnie uderza z całości jego „Listów“ to, co angielski mistyk Faber nazywa „naturalną stroną nadnaturalnego życia“, ten duch mianowicie na wskroś zdrowy życiowy, umiejący obok wymagań łaski uwzględnić słabość i postulaty ludzkiej natury. To też „Listy“ te z korzyścią czytać mogą wszystkie dusze, życie wewnętrzne prowadzące, tem samem i spowiednicy, a lubo ta wiązanka nie zastąpi dzieła, ex professo o życiu duchownem traktującego i pretensyi też sobie do tego nie rości, to jednak listy te Ks. Goliana do rzędu tego rodzaju dziełek duchownych policzyćby można, które właśnie dla swej urywkowej natury żadnemi traktatami zastąpić się nie dają, dla tych dusz mianowicie, w których życiu wewnętrznem nie tyle chodzi o oddzielne szczegóły lub przyswojenie pojedyńczych duchownych praktyk, jak raczej o nabycie onego swobodnego, szerokiego, ofiarnego, ewangielicznego ducha, będą-

X. D. z R. życzy sobie, pozostałe jeszcze książki pojedyńczo lub razem najwięcej dającemu sprzedać i prosi o nadesłanie ofert na ręce księgarni **J. B. Langiego** w **Gnieźnie.** Przy każdem dziele podane są ceny sklepowe, bez uwzględnienia oprawy.

Kazania X. Łukaszewicza na Niedziele i Święta. 5 tomów, opraw. w skórkę i ze złoconym brzegiem. Cena: 15 Mk.

X. Kajsiewicza: **Kazania przygodne.** Berlin 1870. Opr. eleg., nowe. Cena: 15 Mk.

Postyla katolicka na Niedziele i Święta X. Wujka. Wrocław 1843. 4 tomy, już używ. 12 M.

Przewodnik dla spowiedników X. Gaume. Wilno 1860. 2 tomy, opr. zwycz. 8 M.

Pisma Słowackiego. Lipsk 1862. 4 tomy, opr. eleg. 14 M.

Dopełnienia Krasickiego (Encyklopedya, komedye, kazania i t. p. Warszawa. 8 tomów.

Hunolt: **Christl. Sittenlehre, Predigten für Sonn- und Festtage des Kirchenjahres.** 12 tomów, opr. półfranc. Cena: 46 M.

Dr. Campadelli's: **Predigten auf Sonn- und Festtage.** Freiburg 1867. Cena: 9,60 M.

Ludwig v. Granada: **Predigten.** Regensburg 1836. 5 tomów, opr. półfranc. 18 M.

Aegidius Jais: **Predigten.** Salzburg 1845. 4 tomy. 11,50 M.

Dinkel, **Predigten.** Erlangen 1845. 5 tomów. 11,25.

Knoll's **Sonntagspredigten.** Brixen 1867. Opr. półfranc. 2,80 M.

Saffenreuter: **Predigten für Feste.** Regensburg 1859. Opr. 3,75 M.

Dr. Stapf: **Die christl. Moral.** Innsbruck 1842. 4 tomy, opr. eleg. Cena: 11 M.

Permaneder: **Kathol. Kirchenrecht.** Landshut 1856. Dritte Aufl. Opr. 12 M.

Liebermann: **Institutiones Theologiae (Dogmatica).** Moguntiae 1861. Opr. eleg. 10,50 M.

Bressanvido's: **Catechese.** Augsburg 1852. 12 tomów. Opr. półfranc. 13,50 M.

Alban Stolz: **Catechetische Auslegung.** Karlsruhe u. Freiburg 1844. Cena: 9 M.

cego koroną pracy wewnętrznej, a wypływającego ze ścisłego zespolenia się z Jezusem Chrystusem. Bo gdy autor systematycznego dzieła ascetycznego musi na wykończenie pojedyńczych działów uwagę swą zwracać i w nich jakoby się do pewnego stopnia rozpływać, to przeciwnie piszący podobno ułamkowe o miłości Jezusowej myśli, nie będąc krępowanym ni programem, ni formą, w każdej poniekąd myśli bezpośrednio jakoby esencyą takiego ducha podawać może. Już zaś serce czytelnika nie koniecznie mnogością myśli, bo czasem jedną tylko lub drugą, zelektryzować się potrafi i przejmując się nią ducha samego nabywa. Listy te, zawierając nadto wiele szczegółów z życia Ks. Goliana, i zwierzeń jego serca — wiernem są odbiciem jego wnętrza. Przewiewa w nich przedewszystkiem pociągająca pokora, najmniej wiedząca o samej sobie, obok słodkiej naturalności i prostoty, dalej zupełne zlanie się z Jezusem Chrystusem, obok wesołej ducha swobody, następnie męstwo bojownika Chrystusowego obok tkliwości serca na każde obce cierpienie i odczuwanie dziwnie delikatne wszystkiego, wreszcie znajomość świata i wyzwolenie serca z przywiązania do niego, a wszystko to razem daje coś, co od razu serce czytającego przykuwa do tej pięknej duszy. Kończymy życzeniem, by szybki rozkup tych „Listów“ mógł być dla wydawcy ich zachętą do obdarzenia nas jeszcze i innemi korespondencyami ś. p. Ks. Goliana. (Bonus Pastor 1890, Nr. 4).

— Jako tomik 44 zbioru pobożnych książek dla wiernych każdego stanu wydali OO. Jezuici krakowscy w trzeciem już wydaniu książeczkę: O rozmyślaniu i rachunku sumienia podług św. Ignacego, opracował **Ks. Morawski** T. J. Do tej edycyi dołączyli bardzo odpowiednio na wszystkie dni Postu 45 krótkich rozmyślań o Męce Pańskiej Ks. T. Młodzianowskiego T. J.

— Ceremoniarz i jego czynności podczas Mszy św. i w innych obrzędach Kościoła katolickiego, opracował **Ks. A. Nowowiejski** M. S. T., profesor Seminaryum dyecezalnego w Płocku. Warszawa. Druk Fr. Czerwińskiego 1890, str. 308, 16°. 60 kop.

Pożyteczna ta i bardzo pożądana książeczka zapełnia lukę nader dotkliwą w naszem piśmiennictwie kościelnem, a zapełnia tem korzystniej, że autor jej dał się już poznać, jako sumienny badacz i gruntowny znawca przedmiotu.

— Majowe „Zdrowaś Marya“ czyli rozpamiętywanie pozdrowienia Anielskiego na każdy dzień tego miesiąca, przez O. **Prokopa** kap. Warszawa (druk St. Niemiery), 16°, str. 112.

— Jak się pani Jędrzejowa spowiadała a jak się spowiadać potrzeba, napisał **Ks. Raf.** kap. Warszawa (w druk. St. Niemiery), 16°, str. 88.

Wydawnictwo Straży świętego Wojciecha, założono zostało w r. 1882 przez Księdza Dr. Łukowskiego, ówczesnego profesora praktycznego seminaryum duchownego w Gnieźnie, obecnie Oficyała gnieźnieńskiego i Prałata domowego Jego Świątobliwości Ojca św. Celem Straży było i jest wydawanie ksiąg religijnych treści pobożnej i pouczającej, który to program aż do dnia dzisiejszego rzetelnie bywa wykonywany. Wyszły tym nakładem książki nadzwyczaj pożyteczne, jak np.: Wykład Mszy ś. Ks. Kochema; Żywot Pana Jezusa, Baltazara Opecia; Żywot św. Wojciecha, Ks. kanonika Koszutskiego; Cuda Boże w duszach czyścowych, O. Rossignolicgo T. J.; Podarek ślubny i te, które w obecnem wydawnictwie nabywać jeszcze można. Rozliczne zajęcia obecnego Ks. Oficyała w Gnieźnie, nie pozwoliły mu już w roku 1888 zajmować się Strażą tak gorliwie jak dawniej. Zdał przeto pracę tę na **Ks. Dr. Kanteckiego,** który ją dalej prowadzi w Drukarni Kuryera Poznańskiego, której jest założycielem. Za rok 1889 wyszła trzytomowa „Historya Kościoła ś. rzymsko-katolickiego dla ludu i młodzieży“, napisana w sposób bardzo zajmujący i przystępny — a mimo to naukowy i do wyników najnowszych badań na polu historycznem zastósowany. Historya Kościoła w wydaniu Straży ś. Wojciecha, należy niezawodnie do najlepszych podręczników, jakie w tej dziedzinie w ostatnich latach wydano. Przyczynia się do bardzo tego obrana forma życiorysów. Około wybitnych postaci dziejow[illegible]ch grupują się wypadki wsp[illegible]cz[illegible] jasno, wyraziście w[illegible]stęp[illegible] na [illegible] wszystko, co na uwagę [illegible], co się przyczynić może do [illegible]pszego zrozumienia wielkiego posłannictwa, jakie na świecie ma Kościół Boży. Historya Kościoła słowiańskiego i polskiego nie jest pominięta — są tam święci Cyryl i Metody, św. Wojciech, ś. Stanisław Biskup, Zbigniew Oleśnicki, Mikołaj Trąba, Kardynał Hozyusz, Piotr Skarga i inni — a cała książka oświeca, poucza, zachęca do myślenia i budzi w sercu Czytelnika miłość do tej wielkiej i wspaniałej instytucyi, jaką jest Kościół nasz święty. Cena rocznika z przesyłką 1 Mk. 70 fen. Abonament wieczysty 50 Mk. Polecamy książkę tę i całe wydawnictwo

uwadze i życzliwości naszych czcigodnych Czytelników. Zgłaszać się należy do Drukarni Kuryera Poznańskiego w Poznaniu.

Piotrkowczyk.

— Duchovni Pastir. S sodelovanjem vec duhownow vreduje **Anton Krzic.** VII Roczn., 2 zeszyt.

— Tatiani Evangeliorum harmoniae, arabice. Nunc primum ex duplicici codice edidit et translatione latina donavit **P. Aug. Ciasca,** Ord. Eremit. S. August., Bibliothecae Vaticanae scriptor. Romae 1888.

— Joannis Episcopi Ephesi, Syri Monophysitae, commentarii de aeatis orientalibus, et historiae ecclesiasticae fragmenta. Latine veterunt **W. J. van Douven et J. P. N Land.** Edit Academia Regia disciplinarum Nederlandica. Amsterdam 1889.

— Die Beredsamkeit des hl. Johannes Chrysostomus von **Dr. Leopold Ackermann,** Assistent im bischöfl. Klerikalseminar zu Würzburg, Würzburg 1889. XII i 164. 1,40 M.

Książka ta, jak tytuł wskazuje, nie przedstawia szczegółów życiorysu wielkiego Biskupa i wielostronnej jego działalności. Wszelako na 19 stronicach streszcza autor w dosadnych rysach obraz jego życia, a mianowicie jego studya naukowe i przygotowania do zawodu kaznodziei. Dziełko to daje więcej aniżeli zapowiada tytuł, bo przedstawia nietylko suchy rozbiór licznych kazań świętego, wraz z wykazaniem homiletycznej ich wartości i praktycznego użytku, ale ono samo jest niejako homiletyką, wskazującą jak ś. Chryzostom stosował w pracach swoich ogólne zasady wymowy kościelnej. Autor dowodzi wszystkiego znaczną ilością i to najtrafniej dobranych przykładów z kazań św. mówcy. *W pierwszej części* p. Ackermann przedstawia jak ś. Chryzostom pojmował zadanie kaznodziei, a zarazem wykazuje, jak mówca duchowny popierać ma powagę słów swoich przykładem własnym, jakie posiadać naturalne przymioty i nadnaturalne łaski do godnego spełniania swego urzędu, jak odznaczać się miłością, gorliwością, łagodnością, stanowczością, cierpliwością, wytrwaniem i t. d. Nad warunkami temi każdy kaznodzieja niejednokrotnie poważnie powinien się zastanawiać. Następują dalej godne uwagi przepisy co do intencyi kaznodziei, formy kazania, roztropności i t. d. *W drugiej części* pokazuje autor, w jaki

sposób i na jakich wzorach kaznodzieja kształcić się powinien, i przytacza jak ś. Chryzostom obrał sobie za przykład Pawła Apostoła, z jakiem poświęceniem i miłością spełniał swój kaznodziejski urząd, tak iż rzeczywiście do najgorliwszych i najlepszych uczniów wielkiego nauczyciela narodów zaliczonym być może. Rozbiera dalej autor wszystkie formy, jakich św. Chryzostom w swych kazaniach używał; jego dogmatyczne, moralne i panegiryczne mowy, jego styl z Pisma św., które mu było również wzorem w sposobie opracowywania kazań, a z tych danych wykazuje wreszcie jak święty ten był istotnie wysoko praktycznym, we właściwy sobie sposób popularnym i nieprzezwyciężenie przekonywającym mówcą. Licznemi, doborowemi przykładami objaśnia autor charakterystyczne cechy św. Jana. *W trzeciej części* zastanawia się p. Ackermann nad skutkami, jakich dopiął ś. Chryzostom swą wymową w Antyochii i Konstantynopolu, jak zaszczytne nawet wśród najznakomitszych mówców starożytnego świata zajmuje miejsce, i jaki wpływ pisma jego wywarły na kaznodziejstwo późniejszych po nim czasów. Kaznodzieje dobrze nawet obeznani z zasadami homiletyki z pożytkiem niniejszą książkę przeczytaćby mogli, gdyż główna jej wartość w praktycznym spoczywa kierunku. W ogóle mówiąc, szybkie rozejście się książki jest miarą wewnętrznej jej wartości; a dochodzi nas wiadomość, że pierwsze w dość znacznej liczbie odbite wydanie niniejszego dzieła w przeciągu pół roku wyczerpane zostało, i teraz okazała się potrzeba nowej edycyi. Oby jak najrychlej do skutku doszła. (Przegląd katol. 1890, Nr. 4).

F. Ch.

— U. L. Fr. Rosenkranz erklärt von **Fr. Thomas Esser**, Prediger-Ordens. Padeborn (Schoeningh) 1889. Cena 3,60 M.

Gruntowny wykład i gorący zapał, z jakim to dziełko napisane, przyczyniają się wielce do poznania wzniosłości i do pokochania nabożeństwa, które się różańcem św. nazywa. Autor na 515 stronnicach daje poznać istotę, skład, nazwisko, początek, ducha i praktyczne znaczenie Różańca św., jak niemniej istotę, początek, korzyść, warunki, obowiązki i erekcyę kanoniczną bractwa Różańcowego, oraz odpusty różańcowe. Autorowi głównie chodziło o dokładność i gruntowność i ten zamiar osiągnął w całości. (Przegląd katol. 1890, Nr. 3).

— **Hoffmann-Westphal:** Christl. Frauenbilder aus allen Zeiten und Landen. Osnabrück 1890 (Wehberg), 8°, str. 397. 3 marki.

— Studien zur Itala. 1. Die vorhieronymianische Ueberlieferung der Offenbarung Johannis. 2. Zum Codex Sessorianus. 3. Maenianum, von **H. Linke.** Breslau 1889 Cena: 1 Mk.

— Der Katholik. Zeitschrift für kathol. Wissenschaft und kirchliches Leben. Herausgegeben von **J. B. Heinrich Chr. Moufang** und **J. M. Raich.** Jhrg. 1890. Heft I. Rocznik obejmuje 12 miesięcznych zeszytów po 6 - 7 ark. i kosztuje 12 M.

— **Reichmann:** Die Jesuiten im Herzogtum Braunschweig. Ein offener Brief an Herrn Professor Friedrich Holdewey. Freiburg (Herder) 1890. 8⁰ duże, str. 55. 1 M.

— Dzieła: Bibliothek für Prediger **Ks. Scherera,** wydawanej przez księgarnię katolicką Herdera w Fryburgu, w Bryzgowii, o której zaletach bogactwie treści i praktycznej użyteczności niejednokrotnie wspominaliśmy, wyszły w ostatnich dniach poszyty 14, 15 i 16. Zawierają one dalszy materyał kaznodziejski od niedz. VI po Wielkiejnocy począwszy aż do niedz. V po Świątkach. W szkicu na niedz. IV po Świątkach mieści się bardzo praktycznie i gruntownie zarazem opracowany materyał o dogmacie nieomylności papieskiej, a na niedz. V o samobójstwie.

— Bibliothek der Kirchenväter. Wybór najznakomitszych dzieł patrystycznych w tłomaczeniu niemieckiem, wydawany pod kierunkiem **Thalhofera.** Kempten 1889. t. 420. Ten 420 tomik, rozdawany gratis, kończy to nader cenne wydawnictwo; zawiera zaś w sobie wiadomości o początku przebiegu i zakończeniu całego przedsięwzięcia.

— Geschichte des neutestamentlichen Kanons. Band I, das neue Testament von Origenes, von **Th. Zahn.** Erlangen 1886.

— Origines du culte chrétien. Études sur la liturgie latine avant Charlemagne, par **L. Duchesne.** Paris 1889. Fr. 8.

— St. Grégoire VII et la reforme de l'église au XI siècle, par **O. Delarc**, t. 2. Paris 1889.

— La Messe. Études archeologiques sur les monuments, par **Ch. Rochault de Fleury**, continuées par son fils. Paris v. 7, 1889.

— Les travaux des Benédictins de St.-Maur, de St.-Vanne et St.-Hydulph sur les anciennes versions latines de la Bible, par **Mangenot.** Amiens 1889.

— Les origines de l'église d'Édesse et des églises syriennes. par **I. P. P. Martin.** Paris 1889.

— Notice sur un trés ancien manuscrit grec en onciales des Epitres de Saint Paul, conservé à la Bibliotheque nationale; par **Omont.** Paris 1889. (Odbitka z „Notices et extraits des manuscrits de la Bibliotheque nationale." T. 33, partie I).

— L'empire romain et le christianisme dans les Gaules, par **Cirot dela Ville.** Poitiers 1888.

Na triduum ś. Józefa.

ŚWIĘTY JÓZEF

napisał

Ks. Bogumił Krzesiński.

14 str. 8°, broszurowane.

Cena egz. 10 fen., 100 egz. 6 Mk.

Przedmowa do dziełka tego brzmi:

„Niniejsza nauka opracowaną jest podług kazań słynnego kaznodziei O Agostino da Montefeltro. Znakomity mówca, odznaczający się zarówno potęgą wymowy, głębokością myśli i nadzwyczajną bogobojnością, wskazuje nam na ś. Józefa, jako na wzór tych cnót, które wśród naszego społeczeństwa są potrzebne. Oby te rady i wskazówki, dotykające najżywotniejszych kwestyi naszych czasów, znalazły za łaską Bożą oddźwięk. Ojciec św. Leon XIII w Encyklice z dnia 15. Sierpnia 1889 poleca gorąco nabożeństwo do św. Józefa, Patrona Kościoła ś. — Niechaj książeczka ta będzie pamiątką dla wiernych, którzy głosu Najwyższego Pasterza posłuchali".

Podarek dla młodzieży.

SIEDM

ROZMYŚLAŃ

na

NA KAŻDY DZIEŃ TYGODNIA

podług Ks. Jana Bosco,

ułożył

Ks. Bogumił Krzesiński.

Dziełko to opatrzyłem kartką wpisową przed tytułem, aby je można także użyć jako

PAMIĄTKĘ

pierwszej

Komunii świętej.

Cena kartonowanego egz. 20 fen., 25 egz. za 4,50 Mk., 50 egz. za 8,50 Mk., 100 egz. za 15 Mk., egz. oprawnego w płótno 35 fen., ze złotym brzegiem 50 fen., w skórkę safianową 80 fen.

J. B. LANGE w GNIEŹNIE.

Hurtowny handel win

W. BUCZKOWSKIEGO

Stary Rynek 73. w POZNANIU, Stary Rynek 73.

Rok.	Wina górno-węgierskie.	Za beczkę oryginal. 136 ltr. Marek
1886	Wytrawne stołowe samorodne deszczowki	160-180-200
—	Wytrawne pełniejsze stołowe . .	210-240-300
1885	Wytrawne stołowe samorodne .	180-210-240
—	Przetrawione stołowe	210-240-300
—	Wytrawne pełne szlachetne . .	270-300-360
1883	Wytrawne stołowe szlachetne . .	240-270-300
—	Przetrawione stołowe szlachetne .	300-330-360
—	Tokajskie słodkie tłuste	360-400-450
1880	Wytrawne pełne dębaki	300-360-450
—	Wytrawne stołowe pełne. . . .	270-300-330
—	Przetrawione stołowe	300-330-360
1878	Przetrawione pełne szlachetne .	360-400-450
—	Tokajskie słodkie tłuste	450-500-600
	Stare wina tokajskie wytrawne, przetrawione i słodkie na butelkach ½ ltr. od 3,00 –15 Mk.	
	Wina słodkie dolno-węgierskie.	
	Ruster	180-240

Wina węgierskie czerwone.	Za oryginalną butelkę Marek
W rozmaitych gatunkach . . . . od	1,00- 2,00
Wina francuzkie czerwone.	
Z pierwszorzędnych domów wprost z Bordeaux w rozmait. gatunkach od	1,00- 8,00
Wina mozelskie.	
W rozmaitych gatunkach . . . . od	0,80- 5,00
Wina reńskie.	
W rozmaitych gatunkach . . . . od	0,80- 5,00
Wina reńskie musujące.	
W rozmaitych gatunkach . . . od	2,00- 5,00
Wina hiszpańskie.	
Sherry. Madeira, Malaga, Portwein od	2,00-10,00
Szampany francuzkie.	
W różnych najlepszych prawdziwych markach	5,00-10,00
Koniaki francuzkie.	
Z pierwszorzędnych domów	3,00-10,00

Wszystkie wina butelkowe niżej 3 Mk. obliczam bez szkła. — Skrzynki, butelki jako i sądki z wyjątkiem oryginalnych, których wcale nie obliczam, odbieram po obliczonej cenie, jeżeli takowe w przeciągu 6ciu tygodni w dobrym stanie franco zwrócone zostaną. — Przy odbiorze ¼ beczki ceny hurtowne, niżej tego obliczam mały procent. Wpłaty i rimessy upraszam do mnie wprost nadsyłać, zastępcy memu tylko wtenczas, jeżeli uwierzytelnioną plenipotencyą do odebrania pieniędzy wykazać się może. ☞ Kupującym za gotówkę 3 % sconto. ☜

Rok założenia 1800. **J. B. PURGER,** Rok założenia 1800.

w Gröden (w Tyrolu),

poleca się Wielebnemu Duchowieństwu i Szanownym Dozorom kościelnym do wykonywania

ołtarzy kościelnych i domowych jako też i cyboryów

w każdym stylu i ma znaczną ilość fotografii we wielkim formacie do łaskawego przejrzenia. Dostarcza również **stacyi w płaskorzeźbie w ramach** (w każdym życzonym stylu), jako też **wielkie żłóbki** w rozmaitej wielkości i wzorach; szczególniej polecam Wieleb. Duchowieństwu **większe żłóbki kościelne,** które się stawia na ołtarzu, a które powleczone są najdelikatniejszą strzyżką sukienną. — Kosztorysy **bezpłatne,** jednakże upraszam o **zwrot** wzorów i planów, w razie gdyby zamówienie nie miało przyjść do skutku. **Ręcząc za prawdziwe wykonanie w odnośnym stylu,** polecam się łaskawym względom.

Uwaga. Kosztorysy ołtarzy i t. d. mogę wtenczas dopiero podać, gdy mi rysunki lub wzory poprzednio nadesłane będą i czy kolorowanie i złocenie tylko w połowie czy też całkiem bogato ma być wykonane. Do dokładnego obliczenia i podania ceny należy podać także jaknajszczegółowsze rozmiary. Z wielu rozmaitych świadectw, które w nagrodę otrzymałem, przytaczam tylko następujące:

Pan **J. B. Purger w Gröden** w Tyrolu dostarczył do mego kościoła parafialnego bardzo piękny **Grób Pana Jezusa,** który mnie bardzo zadowolnił. Staranne i piękne wykonanie tego Grobu nie pozostawia nic do życzenia. Czuję się zatem zobowiązanym wszystkim moim Konfratrom powyższą firmę jaknajgoręcej polecić.

Jan Cumar.
dziekan we Flitsch w Istryi.

Rzeźbione w drzewie,
w bogatej malaturze.
Wielkość figur (bez ramy)

	50 cmtr.,	65 cmtr.
ze 4 figur.	fl. 550.—,	fl. 750.—,
z 5 „	fl. 750.—,	fl. 1000.—,
z 6 „	fl. 950.—,	fl. 1200.—

Cena za całą drogę krzyżową.
Z dowolną odpłatą częściową.

Madony i figury świętych każdego imienia i podług wszelkich wzorów:

1 metr wysokie,	1,15 mtr.,	1,35 mtr.,	1,50 mtr.
fl. 50.—,	75.—,	100.—,	125.—,

1,65 mtr.,	1,80 mtr.,	2 metry.
150.—,	175.—	2,25.

Klęczące aniołki i cherubiny do cyboryów i grobów świętych:

50 cmtr.,	65 cmtr.,	80 cmtr.,	1 metr,	1,15 mtr.
fl. 30.—,	60.—,	90.—,	140.—,	200.—,

za parę z posrebrzanemi i złoconemi skrzydłami.

Krzyże z Panem Jezusem bez podstawy, do zawieszania, dla szkół, na kazalnicę i t. d.

30,	40,	50,	60 cmtr.
fl. 4,50	6,75	10.–	15.– za jeden.

Tych samych wielkości z podstawą do ustawiania na ołtarze, katafalki i t. d.,

wysokie 30,	40,	50 cmtr.
fl. 6.—,	9.—,	12.— za jeden.

Ceny większych figur Pana Jezusa bez krzyża, do ustawienia na krzyżach misyjnych, na cmentarzach, kaplicach polowych i t. d.

wysokie 65 cmtr.	80 cmtr.,	1 metr,	1,15 metr.,	1,35 mtr.
fl. 10.–,	15.—,	25.—,	35.—,	50.—,

1,50 mtr.,	1,65 mtr.,	1,25 mtr.
75.—,	100.—,	180.—.

Pan Jezus w leżącej postawie do grobów świętych

we wielkości 80 cmtr,	1 metr,	1,15 metr.
fl. 25 —,	35 —,	50.—,

1,35 metr.,	1,50 metr.
75 —,	100.—

We wielkości

58,	65,	80 cmtr.
fl. 20.—,	25.—,	35 —,

z Jezusem na ręku

58,	65,	80 cmtr.
fl. 25.—,	30.—,	40.—

Figury Matki Boskiej Bolesnej z Panem Jezusem na łonie

we wielkości 80 cmtr.,	1 metr,	1,15 metr,	1,35 metr.
fl. 75.—,	100 —,	150.—,	200 —

Figury na dzień zmartwychwstania Pańskiego mam zawsze na składzie w następujących wielkościach: 50 cmtr. po 15 fl., 58 cmtr. po 20 fl, 65 cmtr. po 25 fl, 80 cmtr. po 35 fl. za figurę zupełnie gotową.

Kolekcya żłóbkowa, powleczona najpiękniejszą strzyżką sukienną, obejmuje następujące figury: Dzieciątko Jezus, Pannę Maryą i Józefa, Aniołów w górze, trzech do pięciu pasterzy, Trzech Króli, trzech służących jako też wołu i osiołka, wielbłąda, kilka owiec i jagniąt. Zwyczajna wielkość figur wynosi 30 do 65 cmtr. Cena od 150 do 300 fl. za cały żłóbek i wyżej, stósownie do wielkości i liczby figur i czy ze stajenką lub bez niej.

Nakładem i drukiem J. B. Langiego w Gnieźnie.